

Femeia - cruciat / La donna - crociato

Ediție îngrijită de/ Edizione a cura di
Giovanni Magliocco e Ilona Duță
Prefață și traduceri în italiană de/
Prefazione e traduzioni in italiano di Giovanni Magliocco
Postfață de/ Postfazione di Ilona Duță
Ilustrații de/ Illustrazioni di Rada Niță Josan

Editura Vinea
București 2023

Giovanni Magliocco:
Che tu mi segui, ed io sarò tua guida:
un *bildungspoem* „pe pajiştea roz a infernului”/ 5

FEMEIA-CRUCIAT/ 7

- & [Infernul are câteva ferestre deschise...]/ 7
- & [În gang, lângă muzeul farmaciei...]/ 9
- & [Un zid din cărămidă portocalie...]/ 10
- & [Vremelnică e catedrala, nu-i ca Sfântul Mihail...]/ 13
- & [Martin și Gheorghe, frați pietrari...]/ 15
 - & [Ce începe prin împreunare
și sfârșește prin separare...]/ 17
 - & [Ce este călătorul care nu mai este
nici bărbat, nici femeie...]/ 20
 - & [Dezsingurarea e tâmpla morții...]/ 22
- & [La poarta orașului adoarme Dolorosa în ploaie...]/ 25
 - & [Trebuie să vorbesc acum
despre membranele credinței...]/ 26
 - & [A nu știu câta biserică țâșnește-nainte...]/ 28
 - & [Mulți vor ierta...]/ 30
- & [Am rătăcit prin oraș ca un țipăt lovindu-se de zid...]/ 32
- & [Frumoase erau fetele-arămii ale orașului Cluj...]/ 35
 - & [Lângă Azil, cupa bătrânilor...]/ 36
 - & [Tu, Ion Sofostomos,

- ai hotărât să plec în cruciadă...]/ 37
& [Râdeau frumoasele fete ale orașului Cluj...]/ 38
•& [Plecat-am spre Lăcrămătoare...]/39
& [Dragoni cu boturi oranj erau tramvaiele...]/ 40
& [Șezum și plânsem la cârciuma *Ucigașul*...]/ 43
& [Ion Sofostomos nu ești tu, nici Iisus...]/ 44
& [Orașul ca o mare pasăre din răsărit...]/ 46
& [Am pornit, Magister, pe drumul cu lacăte,
unde m-ai botezat...]/ 47
& [O, Clujierusalime...]/ 49
& [Tramvaiele zornăie-n creier
ca niște mărgelile de sticlă...]/ 50
& [M-ai părăsit Frate fraged...]/ 53
& [Ascultam cum nasc gravidele...]/ 55
& [Jeleai, femeie-cruciat, lângă o groapă cu umbre...]/ 57
& [Capul fratelui mort îl lipesc de gât...]/ 59
& [Treceam pe sub lampioanele orașului...]/ 60
& [Cum mă decapitam, bătrâne Inocențiu...]/ 62
& [M-am întors din cetate ieșind din pântecul roșu...]/ 65
& [Fier. Saliva mi-a-nfrigurat gura...]/ 67

Scară la poemul *Femeia-cruciat*/ 69

Ilona Duță:

Către Sfântul Mormânt al inconștientului:
„Cu cât vei scrie, cu atât vei muri mai mult”/ 73

Notă despre ilustrații/ 81

Giovanni Magliocco:

Che tu mi segui, ed io sarò tua guida:
un *bildungspoem* „nel prato rosa dell'inferno”/ 85

- & [L'inferno spalanca finestre...]/ 87
& [Nel vicolo accanto al museo della farmacia...]/ 89
& [Un muro di mattoni arancioni...]/ 90
& [Evanescente è la cattedrale, non è come San Michele...]/ 93
& [Martin e Gheorghe, fratelli pietrai...]/ 94
& [Che cosa comincia con un'unione
e finisce con una separazione...]/ 96
& [Che cosa è il viaggiatore che non è più
né donna, né uomo...]/ 99
& [L'uscita dall'isolamento è la tempia della morte...]/ 101
& [Alle porte della città,
Dolorosa si addormenta nella pioggia...]/ 102
& [Devo parlare ora delle membrane della fede...]/ 105
& [Non so quale chiesa ci appare davanti...]/ 107
& [Molti perdoneranno...]/ 109
& [Erravo per la città come un urlo che colpiva il muro...]/ 112
& [Belle erano le ragazze ramate di Cluj...]/ 113
& [Accanto all'ospizio, la coppa dei vecchi...]/ 114
& [Tu, Giovanni Sofòstomo,
decidesti che sarei dovuta partire per la crociata...]/ 117
& [Ridevano le belle ragazze di Cluj...]/ 118
& [Sono andata verso la Madonna delle Lacrime...]/ 120
& [Dragoni coi musci arancioni erano tram...]/ 121

- & [Sedemmo e piangemmo a *L'assassino...*]/ 123
- & [Tu non sei né Giovanni Sofòstomo né Gesù...]/ 124
- & [La città come un uccello smisurato d'oriente...]/ 126
 - & [Mi misi in cammino, Magister,
sulla strada chiusa con lucchetti,
dove mi battezzasti...]/ 129
 - & [Oh, Clujgerusalemme...]/ 131
 - & [I tram sferragliano nel cervello
come perline di vetro...]/ 132
 - & [Mi abbandonasti, tenero Fratello...]/ 133
 - & [Sentivo le donne gravide partorire...]/ 137
 - & [Ti lamentavi, donna-crociato,
accanto ad una fossa di ombre ...]/ 139
 - & [Incollo la testa del Fratello morto al mio collo...]/ 141
 - & [Passavo sotto i lampioni della città...]/ 143
 - & [Come mi decapitavo, vecchio Inocentiu...]/ 147
 - & [Tornai dalla cittadella uscendo dal ventre rosso...]/ 148
 - & [Ferro. La saliva mi ha raggelato la bocca...]/ 150

Chiavi del poema *La donna-crociato*/ 151

Ilona Duță:

Verso il Santo Sepolcro dell'inconscio:

“Quanto più scriverai tanto più morirai”/ 155

Nota sulle illustrazioni/ 163

Infernul are câteva ferestre deschise
în după-amiezile experte-n plictis.
O, rege de plumb¹, pe tronul tău de evanghelist
începe orașul ca un prunc invizibil să țipe.
Sfântul Mihail² cade cristalin din cer
în timp ce privesc din turla clopotarului,
acolo unde aș fi vrut să ajung cândva,
înșelându-i pe toți răstigniții orașului.
Pe bănci, studențe portocalii și bătrâni nuntesc vrăjitoarește,
iar heruvimii nu mai pot să zboare
în toamna care putrezește.
Peruca serii tot mai cânepie
se rostogolește de pe capul ras al lunii,
iar noaptea regele stă în genunchi
în acest Ghetsemani de fier
și soldații visează cum se scaldă călare în sângele stelelor.
Armura ca o cicatrice pleznește
și bubuie inimile strigoilor
și ale celor nefericiți și ale sfârtecaților.
Cu cât vei scrie cu atât vei muri mai mult³.

Oameni frânți, departe e gândul meu aspru.
Voi ați murit demult, adormind
pe pajiștea roz a infernului, printre cai și cenușă.
Ci mesageri ai nordului v-au adus potcoave,
ca s-alergați într-un război dinainte pierdut.
Eu zbor deasupra orașului
și văd ca un înger incolor, ca un zid.
Someșul⁴, Lethe interior pentru cei vinovați,
presimte chipurile pe care își va prelinge lacrima.
Ai putea să crezi că ai un daimon înăuntru,
dacă nu ai fi transparentă.
O, cum rumegă vaci sumbre în mine,
mestecând anotimpuri și chin.
Orașul are nouă biserici mari⁵.
Toți sfinții din ele s-au adunat și chiuie
și râd și uită de ce-au fost zămisliți.
Să deșirăm ciorapul penitenței care s-a rupt de-atâta purtat.
O gură neagră înghite biserica,
întuneric cu buze groase,
bucăți de oraș ți se-ncâlcesc prin păr.

L'inferno spalanca finestre
in pomeriggi esperti di noia.
Oh, Re di piombo¹, sul tuo trono di Evangelista
come un bimbo invisibile la città inizia a urlare.
San Michele² cade cristallina dal cielo
mentre guardo dalla torre del campanaro,
là dove avrei voluto salire un giorno,
ingannando tutti i crocifissi della città.
Sulle panchine, alunne arancioni e vecchi si uniscono
in nozze stregonesche, mentre nell'autunno che imputridisce
i cherubini non volano più.
La parrucca della sera, canapa sempre più grigia,
rotola via dalla testa rasata della luna,
di notte il re si inginocchia
in questo Getsemani di ferro
e i soldati a cavallo sognano di bagnarsi nel sangue delle stelle.
L'armatura esplode come una cicatrice,
tuonano i cuori dei vampiri,
degli squartati e degli infelici.
Quanto più scriverai, tanto più morirai³.
Gente distrutta, lontano è il mio pensiero crudele.

Voi moriste tanto tempo fa, addormentandovi
sul prato rosa dell'inferno, fra cavalli e cenere.
Ma messaggeri del nord vi portarono ferri di cavallo,
per correre in una guerra già persa.
Io volo sulla città
e il mio sguardo è d'angelo scolorito, come un muro.
Il Someș⁴, Lete interiore per i colpevoli,
presagisce i volti su cui lascerà stillare le sue lacrime.
Se non fossi trasparente,
crederesti di portare in te un *daimon*.
Oh, come ruminano in me mucche oscure,
masticando stagioni e torture.
La città ha nove grandi chiese⁵.
Tutti i loro santi si sono radunati e gridano,
ridono e dimenticano perché sono stati generati.
Sfilacciamo la calza ormai logora della penitenza.
Una bocca nera inghiotte la chiesa,
tenebre con labbra rigonfie,
pezzi di città ti si impigliano nei capelli.

In gang, lângă muzeul farmaciei,
Iubitul⁶ leșină la picioarele mele.
Eram eu, fata de treflă, cea care-i scuturase trupul de nopți
și jucase c-un cuțit între dinți peste liniștea lui
și-acum îl târa după ea în biserica Sfântul Mihail, blândă obsesie.
Femeie, blestemată să-ți fie firea și rostul,
șobolanii care-ți ies pe gură și gunoaiele lumii
pe care le adulmeci de la celălalt capăt al sufletului.
Am luat în spate trupul Iubitului, până la poalele crucii.
Biserica era plină de lume⁷.
Din urechile ei ieșiră trei demoni care se-adăpostiră în orgă.
Oamenii stăteau în genunchi și ochii lor erau înfipti în sus.
Cine-i bărbatul cel tânăr căzut la picioarele mele?
Cine-i cel ce vrea să meargă-n pustie?
Cine-și lasă femeia fără casa trupului său?
Acesta ți-e alesul, fiul, fratele tău, mortul tău.
Altul mai potrivit n-o să găsești,
mi-au spus-o îngerii de azi noapte.
Într-un târziu, Iubitul îl privi pe Iisus printre gene
și-mi-spuse: să mergem.
Oamenii zburau printre scaune ca niște fluturi și cântau.
Ave Maria.
Să fie precum ai spus.

